

(२ १/२ तास)

(एकूण गुण : ८०)

Please check whether you have got the right question paper.

सुचना.:

१. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. अ) महाराष्ट्रातील सामाजिक स्थित्यंतराचा मराठी साहित्यावर कसा प्रभाव पडला आहे ते लिहा. २०
किंवा
ब) 'साहित्य म्हणजे सामाजिक सांस्कृतिक स्थितीगतीची अभिव्यक्ती असते' या विधानाची सोदाहरण मांडणी करा.
२. अ) दलित साहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करून ऋषीकेश कांबळे यांनी 'भाई तुम्ही कुठे आहात!' या नाटकात कोणत्या समस्येवर भाष्य केले आहे ते सविस्तर लिहा. २०
किंवा
ब) ऋषीकेश कांबळे यांच्या 'भाई तुम्ही कुठे आहात!' या नाटकातून अभिव्यक्त झालेल्या दलित चळवळीचा परामर्श घ्या.
३. अ) 'तिचा अवकाश' हा कथासंग्रह स्त्रियांच्या ठसठसणाऱ्या वेदनांची गाथा आहे.' हे विधान २०
साधार स्पष्ट करा.
किंवा
ब) स्त्रीवादी साहित्याची संकल्पना स्पष्ट करून 'तिचा अवकाश' या कथासंग्रहातील कथांच्या आशयसूत्रांचा आढावा घ्या.
४. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) २०
  - १) शरश्चंद्र मुक्तिबोध यांचे साहित्य-समाज या संबंधातील विचार
  - २) म.ना.वानखेडे यांच्या लेखातील दलित जाणीव
  - ३) 'भाई तुम्ही कुठे आहात!' मधील मिलिंद
  - ४) 'भाई तुम्ही कुठे आहात!' मधील दिनकरराव
  - ५) 'आईच्या नावानं' या कथेतील स्मिता
  - ६) 'सुटे गिराण' मधील सुमती

.....